

Kdo bo rešil premog. krizo? - Italija oborožuje Rumunijo.

PREMOGARSKA KRIZA SE NE BO SAMA PO SEBI REŠILA. — ORGANIZIRANI PREMOGARJI VZTRAJAJO PRI SVOJIH ZAHTEVAH. — UNIJSKE DELAVCE POVSOD IZPODRIVAJO.

Washington, D. C. — Nastalo je vprašanje, kaj lahko stori kongres, da bi se premogovna industrija postavila na trdno stališče, na tako, da bi bil zavarovan kapital, ki je naložen v industriji, delavci in javnost. Lahko bi se doseglo za protekcijo kapitala vse, kar bi magnati hoteli in ne bilo bi treba za to dolgo pomisljati. Napoti pa so delavci, premogarji, ki tudi potrebujejo protekcije. Zato pa pravijo, da je kamen spodbite unijski delavec. To pa je privedlo kapitaliste do tega, da so prelomili pogodbo in začeli delati z neunijskimi delavci, in to vedno bolj in bolj.

Organizirani premogarji se dalje vztrajajo in trpijo. Na noben način se ne morejo podati za nižjo plačo ker ne morejo tako živeti, kakor žive tisti, ki jemljejo njihovo delo, to so največ črnci. Magnatom seveda ni mar, kako žive, da je poceni delajo. Premogarji, ki so na stavki nočejo zapustiti krajev, kjer so delali, ker to je njihov kruh in njihova obrt, zato pa čakajo in vztrajajo, da se bo obrnilo na bolje.

Samo po sebi pa ne bo rešena premogarska kriza. Premogarji jo rešiti ne morejo, operatorji jo rešiti nočejo, ker obratujejo z neunijskimi delavci in to je ravno kar so hoteli. Senatni preiskovalni odsek je prišel do prepričanja, da mora vlada poseči vmes, drugače se bo tako vlekle še bogzna koliko časa. Premoga ne primanjkuje, torej je dokaz, da operatorji lahko čakajo, ker pomankanja tudi gotovo ne trpijo. Preiskovalni odsek bo še nadalje vršil svoje posle in poravnosti zasliševal vse, da bo imel podatke od vseh strani. Da bodo iz boja prišli kot zmagovalci unijski delavci, je skoro gotovo, neglede nato, da se vedno bolj obratuje s skebi. Pri Island Creek Coal kompaniji v južnem delu West Virginije, kjer je največje skebsko podjetje, vladajo, kakor pripovedujejo očividci, strašne razmere. Tako ne bo moglo iti dalje in unijski delavci bodo kmalu morali priti do svojih pravic.

KAPITALISTI SE ZANIMAJO ZA RUSIJO.

London, Anglija. — Ruski predvojni dolgovi se sedaj zelo kupujejo na trgu. Nekateri Angleži trdijo, da dela te nakupe neki sindikat, kar pa najbrže ni res. Pripomniti je, da se dobijo sedaj ljudje, ki so toliko optimistični, da verujejo, da bodo ruska posojila, ki jih sedaj kupujejo, pozneje lahko z dobičkom prodali. Dogodki zadnjega časa so dokazali, da je za Rusijo na razpolago tuj kapital, če se ponudijo učinkovite varnosti, in da bo dobiti še več kapitala za Rusijo pod takimi pogoji. Da more dobiti Rusija večje vsote, je potrebno, da uredi svoje dolgeve.

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"

RAZMERE V RUMUNIJU.

Jugoslavija pustila laško orožje v Rumunijo. — Nova napetost na Balkanu. — Princ Karol na potu v Rumunijo, da zasede prestol?

Dunaj, Avstrija. — V Subotici so jugoslovanske oblasti zadržale vagon municije, katero je poslala Italija Rumuniji. Tovor je obstal iz pušk, kakršne je imela Avstro-Ogrska pred vojno. Jugoslovanske oblasti so pošiljatev zato zadržale, ker vagon ni bil opremljen s črno zastavo, kakor predpisano in tudi vojaška straža ni spremljala vlake. Ker pa so bile vse druge listine v redu, so pustili, da je transport nadaljeval svojo pot v Rumunijo.

Ta dogodek je povzročil, da se govori o novih napetostih na Balkanu in se vprašujejo, če morda Italija ne oborožuje Rumunije. Ta pošiljatev orožja ima torej mednarodni političen značaj, tembolj, ker je te dni Italija pripravila načrte za pakt z Grčijo, Rumunijo in Ogrsko. Vse to pa je italijanska politika naperjena proti Jugoslaviji.

Širijo se tudi govorice, da je bivši rumunski prestolonaslednik Karol, na neki ameriški jahti odpotoval iz Francije in da je namenjen v Rumunijo, da prevzame s pomočjo kmetijskega voditelja Juliusa Maniu-a, prestol.

Drugo poročilo iz Dunaja se glasi, da je prišlo na Koroškem v Feldkirchen do spopada med socialisti in člani meščanske stranke. Policija ni bila kos nalogi, pozvani so bili vojak, ki so vzpostavili red in še vedno patrolirajo po mestu. Deset oseb je bilo obstreljenih in nekatere so bile ranjene z nožmi.

JUGOSLAVIJA ZA ZBLIŽANJE Z BOLGARSKO.

Pariz, Francija. — Jugoslovanski delegat v Društvu narodov Marković, naglašja, da je glavni cilj Jugoslavije lokarna pogodba za srednjo Evropo in na Balkan. So še vedno države, ki smatrajo mirovne pogodbe za provizorij in se jih skušajo pri prvi priliki otestiti. Jugoslavija hoče doseči svojo varnost potom Društva narodov, ki je najbolj sposobno, pobijati vsako idejo sovraštva, revanše in intrige. Jugoslavija želi kljub zločinškemu delovanju komitešev zbliznanje z Bolgarsko. Želi sporazum z Italijo, ki mora imeti velik interes za mir na Balkanu, ker se more šele potem, če z balkanskim paktom dobi prost hrbet, z vso močjo posvetiti svoji svetovnopolični nalogi. Polje za udejstvovanje Italije pa leži izven Balkana. Najvažnejši predpogoj za ohranitev miru je vzdrževanje antante med Francijo in Anglijo ter med Francijo in Italijo.

POMOČ PRIZADETIM PO POPLAVI.



Ko se je podrl St. Francis jez, je bil oddelek Rdečega križa takoj na mestu nesreče in nudil vsestransko pomoč. Slika nam predstavlja postajo Rdečega križa v Newhall, Cal., kjer so dobili prizadeti prvo pomoč.

AVANT GUARDISTI V ITALIJI.

Osemnajstletni mladeniči v Italiji so dobili puške in prisegli zvestobo fašizmu. — 80,000 mož je bilo sprejetih v fašistovsko armado.

Rim, Italija. — V nedeljo je bil v Italiji veliki dan za Mussolinijeve fašiste. 80,000 mladeničev, ki so dopolnili osemnajsto leto, so prisegli zvestobo fašizmu in dobili puške. Vsa Italija je praznovala deveto obletnico fašistovske organizacije. Torej za 80,000 mož je Mussolini, italijanski diktator, silnejši. Prisegli so ti mladeniči, da bodo sledili fašistovski zastavi povsod, in ne dvomijo, da niso tudi v resnici tako mislili, kajti, človek pri teh letih, ko dobi v roko puško, jo želi tudi izkoristiti, in kakor razmere kažejo, jim bo dana za to prilika, da ne bodo zastoj izživali.

Po vseh mestih Italije so se vršile slavnosti v nedeljo. V Rimu samem je že ob zgodnjem jutranji uri prišlo kakih 5000 mladeničev — avant guardistov na prostor, kjer so bile bake in tam prejeli puške ter fašistovske znake. Dež je bil curkoma, a junaški Italijani se dežja niso prav nič bali in vztrajali pri ceremonijah. Celo Mussolini sam je stal v dežju, ko se je mimo njega vila parada fašistov. Na čelu parade so korakali mali črnosrajčniki, od šest do dvanaest let starosti, to je naraščaj, tem so sledili šele avant guardisti. Vse se je izvršilo po programu, le dež jim je bil odveč, ki pa se za fašistovsko jezo ni nič zmenil.

AVTOMOBILSKE NESREČE.

Chicago, Ill. — V nedeljo je bilo vreme kot nalašč za avtomobiliste, ki so v Chicagu in okolici drug drugemu napotje delali. Samo ob sebi umevno, da ni potekel dan, da bi ne bilo nesreč. Kolikor je znano, je bilo šest oseb ubitih. Nedelji, ki je bila izredno lepa in gorka za ta čas, je pa sledil dan, kakršnih še v zimi nismo nič kaj veselji. Že v ponedeljek zjutraj je začela briti mrzla sapa, popoldne je pa medlo s snegom, kot v najhujši zimi.

KRIŽEM SVETA.

Mexico City, Mehika. — Ženske, obdolžene, da so pomagale upornikom, bodo za kazen poslane na kazensko kolonijo v Las Tres Marias, v Pacifičnem oceanu. Dva odlična meščana, obdolžena, da sta bila v zvezi z revolucionarji, sta bila ustreljena. — Chicago, Ill. — Pravnik Donald S. Trumbull, 610 N. Sheridan road, Highland Park, je imel psa, ki je bil zelo pošten, a te dni je stekel. Napadel je Trumbullovo 12 letno hčerko in dve drugi osebi, ki se zdaj zdravijo za steklino. Starši se opozarjajo, da pazijo na otroke, da ne pridejo na ulici v dotiko s psom, ker je več takih slučajev.

Quincy, Mass. — Letalo, s katerim sta krožila nad tukajšnjim mestom dva vojaška letalca, sta imela smolo, ko se jima je visoko v zraku pokvaril stroj in sta bila primorana skočiti z letala. Padalo se je pravilno odprlo in sta srečno priletela na zemljo, aparat je padel na neko hišo in prebil streho ter povzročil veliko škodo. — Minsk, Poljsko. — Devetdeset oseb se nahaja v različnih tukajšnjih bolnišnicah, ker so jedle kisle kumarice, ki pa so bile zastrupljene. 22 oseb bo najbrže umrlo.

Cedar Rapids, Ia. — Mrs. Mady Ann Call, stara 100 let, ki je vse svoje življenje kadila tobak iz pipe, je v West Liberty preminula.

Washington, D. C. — Senor M. De Oliveira Lima, bivši brazilski poslanik v Londonu, je tukaj umrl.

RUDAR REŠEN PO 16. DNEVIH V JAMI.

Mexico City, Mehika. — Poročano je bilo, da je v Aurora rudniku nastal ogenj in plameni so zajeli večje število rudarjev ter jim zaprli izhode. Reševalni akciji se je posrečilo nekatere nesrečneže rešiti. 27 jih je pa ostalo notri in so imeli že vse za mrtve. Zdaj pa prihaja poročilo, da ko so prišli po šestnajstih dnevih do trupel, so našli enega rudarja še pri življenju. Upajo, da bo pomagoma prišel zopet k moči. Šestnajst dni je torej bil brez hrane.

KDAJ BO MIR V NIKARAGUI?

Odgovor na vprašanje, kaj delajo vojak Zed. drž. v Nikaragui. — Liberalci so začeli z uporom. — Zed. drž. stane ekspedicija ogromne vsote.

Washington, D. C. — Ko je diktator nikaraguanjskih liberalcev, general Zelaya uvidel, da se njegove sanje, da bi postal diktator Centralne Amerike ne bodo vresničile, so bile Zed. drž. naprošene, da pomagajo nikaraguanjski vladi izravnati njene finančne težkoc. Takoj se je Stric Sam odzval prošnj in poslal v Nikaraguo vojaštvo, da varuje lastnino. Ne sme se pozabiti, da imajo v Nikaragui velike interese kapitalisti Zed. drž. Stric Sam je tudi s pomočjo najboljših ekspertov dal dobre nasvete nikaraguanjski vladi glede izravnave finančnih težkoc, ki so se v par letih izkazali kot uspešni in deželo se je postavila na dobro finančno bazo. 200 vojakov iz Zed. drž. je bilo tam, in ti so vzdrževali red in vladal je mir. Letu 1924 so se vršile volitve, sestavila se je koalicijska vlada, katere predsednik je bil konservativec, podpredsednik pa liberalec. Leto pozneje je senator Borah zahteval pojasnila, zakaj se drži ameriške vojske v deželi, ki je mirna. Kmalu na to so se začeli v Nikaragui nemiri. General Chamorro je prišel na površje vlade, bil je liberalec in ni bil po volji Zed. drž., zato niso hoteli pripoznati vlade in so podpirale konservativce. Potem več ni bilo miru v Nikaragui in Zedinjene države so jo veliko breme, ker so ogromni stroški z vzdrževanjem vojaštva v drugi deželi. In sedaj ekspedicija proti upornikom generalu Sandinu tudi stane veliko denarja Strice Sama. Kdaj bo konec, pa nihče ne ve.

Rim, Italija. — Italija bo gradila vodilni zrakoplov, ki bo v stanu preleteti 621 milj na uro. Italija ima zdaj 1,800 letal. Francija ima 1,940 letal v uporabi in 4,000 v rezervi. Jugoslavija jih ima 400 in 150 v rezervi.

Iz Jugoslavije.

ROPARSKA NAPADA NA DOLENJSKO POŠTNO AMBULANCO SE BLIŽATA SVOJI RAZJASNITVI. — SKUPNI PLEN JE ZNAŠAL 423,000 DIN. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Zagonetni napadi deloma pojasnjeni.

Zagonetka dveh napadov na poštno ambulanco na dolejski železnici, ki sta se izvršila eden lansko leto in eden predlansko leto, se je zdela dolgo časa nerazrešljiva. Ali vnetemu delu policije in orožništva se je le posrečilo, da je končno to zagonetko rešilo in vsaj deloma pojasnilo. Pri prvem ropu je ropar uplenil okoli 240.000 dinarjev, pri drugem pa 180.000 Din. Poštno ravnateljstvo je takoj izročilo policiji seznam uplenjenih bankovcev, policija pa je ta seznam razmnožila in ga razposlala na vse javne urade in denarne zavode v državi. Kmalu so prišli prvi ukradeni bankovci v promet. Zdaj so ugotovili enega v Ljubljani, drugega zopet v Zagrebu, največ pa — v okolici Kočevja in na Gorenjskem. Vse sledi bankovcev so vodile skoro brez izjeme k svojemu viru — k najemniku restavracije "Trst" v Kočevju, 44letnemu, bivšemu železniškemu premikalcu Ivanu Klemenčiču.

Mreža se je okoli Klemenčiča čimdalje bolj ožila. Nazadnje so našli pri njegovi hčeri še robeč, natančno enak onemu, ki so bila z njim pri ropu zamašena usta Bratovža. Policija in orožništvo sta ugotovila še nekatera druga dejstva, ki so nujno govorila proti Klemenčiču in končno je padla kocka.

V četrtek, dne 1. marca, sta se odpravila revirna nadzornika ljubljanske policije Zajdel in Močnik v spremstvu dveh detektivov. Po posvetu z orožništvom v Kočevju, so ob sedmih zjutraj orožniki cernirali restavracijo "Trst", dočim je policija izvršila na Klemenčičevem stanovanju preiskavo, ki je imela nepričakovano dober uspeh. Na podlagi rezultata preiskave je bila Klemenčič napovedana aretacija. Sprejeti so ga mirno in brez ugovora. V petek zvečer je bil Klemenčič prepeljan v Ljubljano v policijske zapore v justični palači. V soboto se je po Ljubljani že raznesla vest, da je bil v Kočevju aretiran poštni ropar na dolejski železnici. Na prošnjo policijskega ravnateljstva pa se je moralo poročilo v listih v nedeljski številki v interesu preiskave izpustiti.

Ivan Klemenčič je bil kakih deset let v železniški službi. Po vojni je imel na Bledu gostilno, trgoval je nekaj časa tudi z lešom, pozneje pa je najel v Kočevju gostilno. Njegova žena je imela trgovino v Radovljici, pa je prišla v konkurz. Po roparskem napadu na ambulanco ni voz pa je naenkrat ponudila upnikom poravnavo z 20 odstotnim plačilom ter je vse plačala — uplenjenimi bankovci. Klemenčič sam je bil zelo zadovoljen, nenadoma pa je svoje najnujnejše dolgeve poplačal, seveda zopet z uplenjenimi bankovci. Zanimivo je, da

so meseca oktobra 1927 naenkrat prenehali prihajati v promet bankovci, ki jih je policija iskala. Klemenčič je najbrže slutil, da so mu za petami in je ves ostali mu denar kje zakopal, ali pa ga je morda šel zmenjati na Primorsko, kjer je bil doma.

Tatvina.

Tovarna stroji v Majšpergu pri Ptuju ima žično železnico za prevažanje lesa na vozičkih iz Majšperga do Medvece. Dne 1. marca t. l. je dal blaginik tega podjetja kuverto z vsebino nad 6000 Din privezati na en voziček in prepeljati v Medvece radi izplačila delavcev. Ker je pa žična železnica slabo funkcionirala in je morala v večkratnih presledkih postati, je nekdo ob času, ko je žična železnica postala, splezal na stuppe in kuverto z denarnim ukradel. Kot storilen so sledili nekoga Franca Furmana iz Medvece, ki je bil aretiran in izročen okrajnemu sodišču v Ptuj.

Težka avtomobilska nesreča.

Te dni se je pripetila v Vrgošcu v Dalmaciji težka avtomobilska nesreča, pri kateri so bile ranjene štiri osebe. Župan Vrgošcu Grgić si je zlomil dvoje reber in lopatico, poleg tega pa se je še težko poškodoval po glavi. Ravno tako je bil težje ranjen zdravnik dr. Polić. Zdravniki dvomijo, da bi županu Grgiću mogli rešiti življenje.

Mati zaklala lastno hčer.

V vasi Vreca pri Gornjem Vakufu se je dogodila strašna družinska žaloigra. Zinka Milanović je prišla k svoji materi Ermini Hajdarović, s katero se že več let nista razumeli. Ob priliki tega obiska je prišlo do prepira, med katerim je Ermina zgrabila za nož in zabodla svojo hčerko. Zinka je v strašnih mukah umrla.

SIRITE "AMER. SLOVENCA"

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd. Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarje, ozir. lire smo včeraj pošiljali po teh le cenah:

500 Din	\$ 9.35
1,000 Din	18.40
2,500 Din	45.75
5,000 Din	91.00
10,000 Din	181.00

100 Lir \$ 5.00
200 Lir 11.50
500 Lir 27.75
1000 Lir 54.50

Pri večjih svotah poseben popust. Poština je v teh cenah že vračunana.

Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Merodajno so cene dneva, ko denar sprejmemo. Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brzojavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Pisma in pošiljke naslovite na:
ZAKRAJŠEK & ČEŠARK,
455 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, po nedeljkah in dnevom po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

Naročnina:
Za celo leto \$5.00
Za pol leta 2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo: \$6.00
Za pol leta 3.00

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Subscription:
For one year \$5.00
For half a year 2.50
Chicago, Canada and Europe:
For one year \$6.00
For half a year 3.00

DOPIŠI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov neredništvo ne vrača.

POZOR: — Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kdaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagajte listu.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Priporočilo slov. delavcem

Zdi se nam, da bo na mestu, ako spregovorimo zopet enkrat o varčevanju. V naši slovenski javnosti, zlasti v slovenskem tisku, je zadnje čase preveč strankarskih politik. Saj to nam more že vsak potrditi. N. pr. v lavndalskih listih, ali najdet kaj drugega, kakor umazane izbruhe proti vsem, ki ne trobijo v njihov rog? Vsakega, ki neče gledati skozi Zavrtin-kova politična očala, ertajo v njihov dnevnik. O gospodarstvu in njegovih načinih, potem katerih naj bi prišel tudi ubogi delavec do mogočnega napredka, pa vsa nasprotna gospoda prav malo piše in se za isto prav malo zanima. Da le sama sedi pri medeni in masleni pogaci, katero ji reže slovensko delavstvo, a za delavce, no, za te imajo le par običajnih fraz, s katerimi operirajo v svojem tisku. Saj kdor hoče in ni slep, to lahko sam vidi.

Mi smo že večkrat pisali o stavbinskih in posojilnih društvih. Priporočali smo našim delavcem vsikdar, da je način hranjenja, kakoršnega imajo stavbinska in posojilna društva, najpraktičnejši za delavce, ki žive od svojega dnevnega zaslužka.

Stavbinska društva se niso ustanovila za bogatino, marveč zasnovana so in zamišljena po načinu, na podlagi katerega tudi lahko navadni delavec, ki si more le par centov ali dolarjev prihraniti, bodisi tedensko ali mesečno, si hrani sistematično, to je po načinu, po katerem poslujejo stavbinska in posojilna društva.

Vzemi najenostavnejši načrt. Pri stavbinskem društvu "Slovenski dom" v Chicagi, vzemite, recimo, 10 delnic, na katere plačujete po 25c tedensko; za deset delnic torej plačujete \$2.50 tedensko. Mesečno \$10.00. Doba plačevanja je 6 let in tri mesece, ali približno 325 tednov. Na podlagi tega plačate okrog \$812.50 do \$815.00 v to društvo, dobite pa po tej dobi, ko dozorijo vaše delnice, za iste \$1000.00. Ta način hranjenja, ko ste v dobi 6 let po malem hranili vsak teden \$2.50, je prinesel vam v šestih letih vplačanega kapitala \$812.50 in \$187.50 obresti, skupaj torej \$1000.00. Ako kdo more vzeti 20 delnic, to je plačevati po \$5.00 tedensko, si prihrani v šestih letih \$2000.00 na isti način kakor poprej.

Ko si delavec prihrani tako svotico, že lahko misli na lasten dom. Kupi si dom, recimo, lahko za \$6000.00. Sam ima \$2600.00, treba mu posojila \$4000.00. Ako je preudaren in moder gospodar si bo kupil tako hišo, da bo dal lahko še del hiše v najem, kar bi mu prinasalo najemnino. Na tak način dobi nekaj najemnine, malo doda še od svojega zaslužka, pa plačuje potem na posojilo pri stavbinskem društvu, katero mu posodi denar za nakup hiše. Na ta način plačuje zopet 6 let po istem načinu kakor prej, in če mu ne pride vmes kaka izredna nesreča, splača lepo svoj dom. Po tem hranilnem sistemu je edino mogoče meznim delavcem do gospodarskega napredka. Zato je priporočati našim slovenskim delavcem, da pristopijo v taka stavbinska in posojilna društva, kjerkoli morejo.

Stavbinska društva so zlasti razširjena po čeških naselbinah. Tudi med Poljaki so dobro razširjena. Zato pa vidimo po vseh čeških in poljskih naselbinah, kako Čehi in Poljaki lepo gospodarsko napredujejo. Širi se med njimi trgovina in obrt, delavske družine imajo po večini lastne hiše, katere na omenjeni način izplačujejo.

Tudi že par slovenskih naselbin ima taka stavbinska društva. V Chicagi imamo zelo močno tako stavbinsko društvo, ki ima nad pol milijona skupnega premoženja, to je Stavbinsko društvo "Slovenski dom". Kolikim je že to društvo pomagalo do lastne strehe! Koliko naših ljudi se je ravno potem tega društva navadilo sistematično hraniti. V Clevelandu

imajo tudi te vrste društvo, ki je gospodarsko sijajno napredovalo in napreduje. Če se ne motimo premore čez 1 milijon in pol.

Slovenske naselbine, kjer nimate še stavbinskega in posojilnega društva, začnite misliti, da bi si ga organizirali. V vašo korist bo to. To bo vas vodilo naprej h gospodarskemu napredku.

Možje po naselbinah, ki imajo zmisel do takega podjetja, naj krepko stopijo naprej. Razmislite, kaj vprašanja javno. "Amerikanski Slovenec" vam nudi vsem svoje kolone v ta namen. Tudi kar bo v njegovi moči bo vam pomagal, z nasveti itd.

Ne pozabimo, da je tudi nam Slovincem dal Bog razum, zdravje in priliko, s tem pa možnost za samopomoč. Torej pomagajmo si sami in Bog bo nam pomagal!



MALO ODGOVORA "PROSVETI" IN NJENEMU DOPISNIKU.

Forest City, Pa.

Ne morem drugače, kakor da vsaj malo odgovorim na dopis priobčen v "Prosveti" številki 59 z dne 10. marca in pojasnim neresničnost in tudi resničnost stvari tam notri. Najprej g. dopisnik "pojama" nad ogromno svoto, katero so Slovenci plačali za cerkev tukaj v naši naselbini. Resnično; tudi jaz potrdim, da se vlada pravi živi duh sv. vere med nami in dobrimi katoliškimi mošči in ženskami tukaj, in en pa vaših brezverskih shodov se ni odvrgnilo dobrega ljudstva od Boga. Hvala Bogu, da je to resnica. Koliko smo mi žrtvovali za cerkev, naj vas, g. dopisnik, nikar nič ne boli, ker se bomo dali za cerkev, ne pa za vaše "miliondolarske fondne" in za vašo zapeljivo in brezversko propagando. Dalje, koliko smo plačali za sv. maše, poroke, krste in pogrebe, tudi to naj vas preveč ne skrbi, tudi to bomo še vedno imeli, akoravno ste vi tako nesrečni, da ne vidite potrebe, dal Bog, da bi spregledali. Pišete dalje "in to vse gre na posmrtno življenje", resnica: vse za Boga in za zveličanje naših duš. Komu se dobro godi? Tudi to je dobro, znam, da menite našega g. župnika in tudi v splošnem celo katoliško duhovščino, toda nikar ne skrbite, podpirali bomo moške, kateri uče res resnico in pravico in ljubezen do bližnjega, ne pa vaših rudečih kukavice, kateri menjajo svoje značaje kakor vreme. Ne maram se podajati na osebnosti, vidite jih pa lahko sami, ako hočete.

Res tukaj je bil sv. misijon, katerega so vodili častiti misijonar Father Odilo Hajšek. Tudi tukaj, koliko bo stalo, nikar naj vas ne skrbi, vse bomo lepo poravnali brez kakih posebnih težav. Hvala vam g. dopisnik za priznanje, namreč, da ni nič novega, ako je v Forest City cerkev nabito polna. Resnica je, hvala Bogu, toliko ljudstva je bilo vsak večer, da naša cerkev, akoravno ne tako majhna, je bila vsak večer prepolna. Da, znam, da vas to boli. Kako so pa kaj vaši napredni shodi obiskani tukaj pri nas? Dvorane nabito prazne! Ne bote farbari našega ljudstva tukaj, in ako tudi impor-

tirate vse Kristane ali morebiti vse druge vaše rdeče-napredne preroke, vi znate, da ljudstvo jim ne verjame nič. Vi omenjate, da bi sploh sv. misijona ne omenili, ako bi iz zanesljivih virov ne izvedeli gotovih stvari. Reči moram, da tisti zanesljivi viri so bili neresnični. Niso se čitali ljudstvu celilčki iz lista "Prosvete" in ne iz katerega drugega lista, resnica pa je, da so g. misijonar prebrali odlomek iz lista Prosvete in to radi tega, ker se vedno trdi, da list ne napada sv. vere in sploh ne katoličanstva, kar je vašega lista največja laž! Dalje so g. misijonar popolnoma jasno povedali, da ne napadajo SNPJ. kot podporne organizacije, ampak takotko gotovih koristjav okoli uredništva glasila Jednote.

Jako lepo od vas, ko imate tako lepa imena za nas moške kostrune, samo da nismo kozli in pa osli, kateri bi bili zadovoljni s tako pičlo hrano, s katero vas pitajo vaši rdeči voditelji. O, ubogi in zapeljani kozlički in oslički, dajte no vendar, spreglejte, in videli bote vaše lastne sence kot žrtve zapeljanih revčkov. Pomilujem vas!

Prepričan sem tudi jaz, da ko bi vi mogli sfehtati tako velikanske svote, ako bi mogli zbrati tako lepe denarce za vaše nenasične malhe, o kako bi se mastili, ne res? Ali ne gre pa ne gre. Kaj je to? Vam li ljudstvo ne zaupa več? Kaj je vzrok? Milijondolarski fond, nabran za naše Primorje in pa pobitje srbofilov, katerih ponižni hlapec je vaš blaženi Kristan, je li vas pustil na cedilu? Da, da, ne gre več vaša farbarija; ljudstvo spregleduje, dela se dan, svita se, hvala Bogu. Vas pa to neznansko peče, zato tako nestrpljenje, pa bo že boljše, stari pregovor pravi: "Prvih sto let je najhujše" za vsakega, potem se pa človek privadi. Morebiti se bote tudi vi. Ljudstvo ne bo dalo nič več za vaše humbugarske stvari, dalo bo za izobrazbo in to za katoliško izobrazbo in potem bo res lepše in boljše na svetu. Zavladal bo mir božji, edini mir, katerega nam daje Bog, kateri je mir ljubezni, katerega svet ne more dati.

Sedaj pa malo agitacije. Tudi jaz vem, res so slabi časi tukaj ali vseeno, pritrčajmo si

par dolarjev in naročimo se na list, kateri brani vero naših očetov, kateri ne zasramuje najdražji spomin naših morebiti že pokojnih roditeljev, list slovenskih delavcev, "Amerikanski Slovenec", in proč od umazanih cunj, katere vedno blati jo in zasramujejo vse, kar je verskega, kar je katoliškega in res naprednega.

Morebiti bom zadel v sršeno vno gnezdo, toda meni je vseeno, pišem, kakor mislim in odgovoril bi že preje, ako bi znal o tem dopisu preje, toda dober prijatelj mi je šele danes istega pokazal.

Vi, dragi rojaki, ne samo v Forest City, ampak po širni naši novi domovini, čas je prišel, da tudi mi lajki nastopimo kot boritelji in misijonarji vsak v svoji naselbini za res pravi katoliški tisk, za res pravo katoliško napredništvo, in proč od vsega, kar je temu nasprotno. Večni Učenik nas uči: Kdor ni z menoj, je zoper mene, kdor ne pobira, raztresa. Spominjam se še katoliškega shoda in enega gospoda govornika takrat tukaj v Forest City in njegovega govora o "Značaju", in res, kaj je značaj in kaj je značajni mož? Poglejmo se, smo li mi možje, kateri lahko rečemo, da smo, ali kaj? Proč s polovičarstvom, vsi na desno stran, kateri čutimo, da teče v naših žilah še slovenska kri, kri naših prednikov, trdih slovenskih katoliških mož in žena!

Jno. A. Dečman.

SMRTNA KOSA IN RAZNE DRUGE VESTI IZ ŽELEZNEGA OKROŽJA.

Eveleth, Minn.

Zopet Vam poročam nekaj novic iz našega Eveletha. Smrt, ki se je naselila ob novem letu na Evelethu, se kar ne more ločiti od našega kraja, se ji preveč dopade tu, zato pa kar naprej kosi človeška bitja in jih neusmiljeno meče v tihe grobove. Mr. Antonu Udoviču je pograbila komaj rojenega sina Williama, ki je bil zakopan iz slovenske cerkve na tukajšnjem pokopališču dne 29. februarja. Žalostne stariše naj tolaži angelček v nebesih in pa naše sožalje!

Dne 20. marca smo spremljali k zadnjemu počitku v tukajšnjem "Chickentownu" obče znano Francisko Triplett. Pokojna se je opekla na ognju, kateri je nastal v njeni hiši po neprevidnosti dordingarjev, tako hudo, da je drugi dan v bolnišnici umrl. Bog daj pokojni večni mir, nespametnim ljudem pa več pameti, da ne bodo tako neprevidno ravnali z vžigalicami. Pokojna ni bila v nobenem društvu.

Dne 23. marca se je poslovila pri odprtem grobu od svoje nepozabljene hčerke Julijane Mrs. John Leban, katero ji je ugrabila smrt v cvetu mladosti, komaj 11 let staro. Deklica je

ne bi nihče česa opazil.

"Misli si torej stopiti pred oltar, ne da bi priznal. To je velika odgovornost. Ali ne uvidiš, v kako veliko nesrečo bi potegnil s seboj Hildur in njeno družino, če bi te našli?"

"Misli sem, da jih najboljše zavarujem, če jim ničesar ne povem."

V teku so nadaljevali pot. Očetu se je sedaj zelo mudilo, da bi čimprej prišel na cilj. Ves čas je govoril s sinom.

"Rad bi vedel, kako je to, da si postal drugega mnenja," je rekel oče.

"Ker je prišla Helga in mi voščila srečo. Tedaj se je v meni zlomilo nekaj trdega. Ganjen sem bil. Tudi zjutraj sem bil ganjen radi matere in Vas. Hotel sem govoriti in povedati, da Vaše ljubezni ne zaslužim. Toda še je bilo v meni nekaj trdega, ki se je upiralo. Ko pa je prišla Helga, se je zgodilo. Misli sem, da mora biti pravza-

prav huda name, ker sem vendar jaz kriv, da je morala proč."

"Mislim torej, da se sedaj strinjaš z menoj, da takoj vse povem pri županu," je rekel oče.

"Da," je odgovoril Gudmund s trdim glasom.

"Ti ljudje zelo gledajo na čast," je rekel oče. "Vedi, Gudmund: Ko sem se zjutraj odpeljal z doma, takoj sem si rekel, da moram povedati županu, kako je s teboj, če se ne odločiš sam to storiti. Kako bi mogel molče gledati, da se Hildur poroči s človekom, ki mu vsak trenutek grozi obtožba radi uboja."

Udaril je z bičem in v divjem diru so se peljali naprej.

"Zelo ti bo težko," je rekel oče. "Moramo tako narediti, da bo kmalu prestano."

(Dalje prih.)



Kegljska tekma. — V soboto in nedeljo so tekmovali kegljske partije društev KSKJ. na Steinbrecherjevem kegljišču v Chicagi. Rad bi videl, da bi vsak izmed čitate-ljev teh vrstic videl naše fante in moške, kako so podirali lesene soldate na kegljišču. Slo je "durh in durh", še bolj, kakor je to zapel Koseski, da sest jih pade, kjer porine. V soboto in nedeljo jih je padlo največkrat deset, kadarkoli je kak naš fant ali možak zabil po kegljišču svojo deželo bombo. O Šarovčevem Francetu z ameriske Vrhnike smo sicer prerokovali, da bo zabil tako radikalno planko, da bo najmanj trikrat šla semintja po kegljišču, predno bo prišla na svoj cilj. Pa smo bili slabi preroki. Šarovčev France je prihrumel s svojo armado iz Vrhnike in vpriporil na Steinbrecherjevem kegljišču tako silovito kanonado, da so se morale podati vse šanse in z njimi vred je padlo v vodo tudi naše prokovanje o Francetovih plankah. Le enkrat samkrat bi jo bil France kmalu zabil. Šla je čisto po robu že in France je že zarudel, a tam sredi kegljišča je zavila bolj na sredo, ne vem, ali je letečo kroglo France hipnotiziral in jo s pomočjo hipnoze rešil mimovidečega grabna ali kaj, toda planka ni bila in ob koncu so umare pokazale, da je Šarovčev France s svojim 17. vrhniškim regimentom zmagal. Nekateri kegljanci so bili bolj imenitni kot drugi. Nekateri se je tako spoštovalo, da so jim še zvonili. Tam pod stropom je sedel neki mladenič in od časa do časa pozvonil. Kovačev France se je okrog njega smukal. Morda mu je stisnil kako dajčo v roke, zato mu je pa parkrat, ko je na kegljal, tako ljubeznivo zazvonil. Jemenda pač treba bi zmenjen za take stvari. Od Mr. Jerinata sem se pa naučil, kako je treba kegljati. Ko je kroglo zabil in ko je zadel, je vedno z rokami malo zamahnil, in glej ga spaka, keglji se menda na to mahanje zastopijo, vsak pot je vse ležalo, ko je on kegljal. Naj bo že kakor hoče, imenitna zabava in imeniten šport je to. Taki športi so za našo KSKJ. največja reklama. Zlasti mladino se s tem navezuje na Jednoto. Mladina je pač mladina, ki hoče svoje zabave. Taki športi nudijo mladini pošteno zabavo. Zato le krepko podpirati take športne igre med nami.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

no mesečno sejo, ki se bo vršila 1. aprila 1928 ob 7. uri zvečer v dvorani pevskega društva "Naprej".

Vabimo vse članice, da se prav gotovo udeležijo, ker se imamo več važnih stvari za pogovoriti. Več prihodnjič. S pozdravom!

Odpor.

IZ URADA PODRUŽNICE S.Ž.Z. ŠT. 7.

Forest City, Pa.

Vse članice naše podružnice se uljudno opozarjajo na red-

* PODLISTEK *

Selma Lagerlöf:

DEKLE Z MOČEVJA.

(Dalje.)

"Kaj ti je?" je vprašal Erland in tako krepko potegnil za vajeti, da je konj v trenutku obstal.

"Vsi so tako dobri z menoj, in jaz tega ne zaslužim..."

"Saj vendar nisi ničesar slabega naredil?"

"Da, oče, sem." — "Tega pač nečemo verjeti."

"Človeka sem ubil."

Oče je globoko zasopel. Čutilo se je kot

vzdih olajšanja; Gudmund je začuden dvignil glavo in ga pogledal. Oče je zopet, pognal konja v tek in tiho rekel: "Vesel sem, da si sam povedal."

"Oče, ali ste to že vedeli?"

"Že v soboto zvečer sem opazil, da ni vse v redu. Nato pa sem našel v močvirju tvoj nož."

"Tako? Vi ste našli nož!"

"Da, jaz sem ga našel in videl, da je ostrina odlomljena."

"Da, oče, vem, da je ostrina odlomljena. Vendar si ne morem misliti, da bi storil to."

"Zgodilo se je pač v pijanosti."

"Ničesar ne vem, ničesar se ne morem spomniti. Na svoji obleki sem videl, da sem se udeležil pretepa, in vem, da je ostrina odlomljena."

"Razumem, da si hotel stvar zamolčati," je rekel oče.

"Misli sem si, da so bili tudi drugi baš

tako do nezvesti pijani in se ne bodo mogli ničesar spomniti. In mogoče ni sicer nobenega drugega dokaza proti meni kot nož in zato — sem ga vrgel proč."

"Lahko si mislim, da si hotel na ta način stvar urediti."

"Saj razumete, oče: ne vem, kdo je mrt; mogoče ga nisem še nikdar v življenju videl. Ne morem se spomniti, da bi to storil. In tedaj sem si rekel, da pač ni treba trpeti za stvar, ki je nisem storil s prostovoljo."

Kmalu pa sem uvidel, da je bilo nespametno, da sem vrgel nož v močvirje. Močvirje se poleti osuši in tedaj bi ga lahko vsakdo našel. Zato sem ga hotel včeraj in danes ponoči poiskati."

"Ali sploh nisi mislil na to, da bi prišel?"

"Ne, včeraj sem mislil samo na to, kako bi skril, skušal sem plesati in biti vesel, da

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLO.

NASLOV IN IMENIK GLAVNIH URAĐNIKOV ZA BODOČA ŠTIRI LETA:

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Anton Kochevar, 1208 Berwind ave., Pueblo, Colo.
Podpredsednik: John Shutte, 4751 Baldwin Ct., Denver, Colo.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington Street, Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4801 Washington Str., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Building, Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, Attorney at Law, 318 Central Block, Pueblo, Colo.
1. nadzornik: George Pavlakovich, 4717 Grant Street, Denver, Colo.
2. nadzornica: Mary Grum, 4949 Washington St., Denver, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Dan Radovich, Box 43, Midvale, Utah.
1. porotnik: Joe Ponikvar, 1030 E. 71st St., Cleveland, O.
2. porotnik: John Kocman, 1203 Mahien Avenue, Pueblo, Colo.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem, spremembe zavarovalnice, kakor tudi sumljive bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENC, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

ČLANOM IN ČLANICAM ZAPADNE SLOV. ZVEZE!

Kakor ste že videli v zapisniku letne seje glavnega odbora, katera se je obdržala meseca januarja, je glavni odbor zopet pričel s kampanjo za pridobitev novih članov in tako dal priložnost rojakom in drugim belopoltnim ljudem pristopiti prosto v Zapadno Slovansko Zvezo do 30. junija 1928.

Torej sobrat in sestre na delo, nobeden naj ne neha prej, dokler ne dobi vse ljudi, kateri so sposobni v društvo in Z.S.Z.! Najprej vas prosim, da gledate za mlade člane in članice, kajti oni so bodočnost naše Zveze in ako raztolmačite mladencu ali dekletu naša pravila in kaj se vse Zveza plačuje v slučaju bolezni, nesreče ali smrti, vam ne bode težko pridobiti nove člane. Nadalje opominjam vse člane, kateri imate otroke in jih nimate še pri Z.S.Z., da jih vpišete v mladinski oddelek, kakor hitro mogoče, ker ne vemo ne dneva ne ure, kdaj se pripeti nesreča ali smrt, katera pretrga nit življenja, in ako niste imeli otroka zavarovanega, je nesreča in žalost še večja. Zatorej vpišite svoje otroke v društvo in Zvezo; za tistih 15 centov na mesec, katere morate plačevati zanje, boste že lahko pogrešali in boste imeli svoje ljubljence zavarovane. Nadalje pozivljam naše mlade člane, da si ustanovite angleško poslujoča društva, kjer jih se ni, in tako bote imeli še večjo priliko pridobivati drugorodce, kateri ne razumejo slovanskega jezika, ker v Z.S.Z. lahko pristopi vsak belopoltni človek, ako razume kateri slovanski jezik ali pa angleški, ne oziraje se na versko ali politično prepričanje kandidata, samo da je zdrav in da ni prestopil 50. leta starosti. Nadalje pozivljam vse člane, kateri so iz delokroga svojega društva in v takem mestu, kjer se ni društva Z.S.Z., da ustanovite novo društvo in tako tudi vi pomagajte, da bo naša Zveza rastla in razprostrla svoje veje po vseh Združenih državah ameriških.

Za pridobitev novih članov dobite lepo nagrado, to je \$2.00 za vsakega novega člana, in to nagrado lahko pridržite sami zase, ali pa lahko daste kandidatu, ako hočete.

Pa še nekaj! Letos je 20 let, odkar se je ustanovila Zapadna Slovanska Zveza in ravno sedaj napreduje boljše, kakor je še kdaj prej; zatorej napnite vse svoje moči za pridobitev novih članov ob času naše dvajsetletnice.

Pozdravljam vse člane in članice Zapadne Slov. Zveze ter ostajam vaš

Anton Kochevar, gl. predsednik.



Naznanilo in zahvala.

Tužnim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je po dolgi, mučni bolezni 15. februarja 1928 za vedno zatisnil svoje oči naš ljubljani sin, oziroma brat

Frank Šimec

Neizprosna smrt ga je ugrabila iz naše srede v najlepši mladniški dobi, v starosti 21 let. Pogreb se je vršil 18. februarja z mašo v cerkvi sv. Štefana. Pokopali smo ga na Resurrection pokopališču. Najlepša hvala č. gg. Anselm Murnu, Father Aleksander Urankarju in Father Dominiku za pogrebne obrede. Prav prisrčna hvala vsem, ki so darovali vence in za sv. maše, kakor tudi tistim, ki so ga prišli krog, ko je ležal na mrtvaškem odru in ki so ga spremlili k večnemu počitku. Posebno se zahvaljujemo tistim, ki so prišli iz oddaljenih krajev, kakor iz Jolietta, Bradley in Waukegana. Prav lepa hvala društvu sv. Štefana, katerega člani so prišli molit k mrtvaškemu odru in za venec, ter St. Stephen's Social Club za venec in ker so darovali za mašo. Prav lepa hvala še enkrat! Bog naj bo plačnik vsem!

Ti pa, nepozabni sin, počivaj v miru! Globoka rana nam je vsekana v srce, ker smo te izgubili v cvetu Tvoje mladosti. A bila je volja božja, kateri se ne more nikdo zoperstavljati. Upanje, da snidemo se onkraj groba, nas tolaži.

Žalujoci ostali:

NICHOLAS in MARY ŠIMEC, starši
JOHN, CHARLES, VICTOR, bratje; DOROTHY, sestra.

Chicago, Ill., dne 24. marca 1928.

VOJNI SPOMINI GEN. LUDENDORFA.

(Dalje.)

Zavezništvo računski odpadati.

V teh zadnjih tridesetih mesecih, ko so naši zavezništvo odpadali od nas, smo imeli velike težave zlasti z oboroževanjem naših mož. Primanjkovalo nam je konj in vsega. Le napadalne divizije so bile popolnoma oborožene.

Radi političnih, kakor tudi vojaških vzrokov smo se odločili najprej prebiti angleško fronto. Smatrali smo, da bi Anglija, če bi utrpela najhujši udarec, postala željna po miru. Skušali smo najti najslabšo točko na angleški fronti in smo v tem oziru napadali angleško najjužnejšo fronto med Arrasom in Le Fere, kateri sektor je branila angleška peta armada pod vodstvom generala Sir Hubert Gough.

Bil je to visok in zato suh svet. Zato nam ni bilo treba čakati na osušenje po dežju. In ker se je v kratkem pričakovalo Amerikancev, nam ni bilo za čakati dalje.

Da bi se zabilo klin med Angležem in Francoze, je bil naš strateški cilj med Arrasom in La Fere. Mi smo nameravali potisniti Angleže proti kanal nemu obrežju po frontalni ataki in pobiti sovražnika po sekcijah.

Ofenziva za mir.

Naša ofenziva se je pričela 21. marca 1918. Francoski maršal Foch je sam pisal v svojih spominih takele o tej ofenzivi: "Gromoviti oglaševalni gromski napad je naglo prihrl ob francoski fronti med Arrasom in Noyon. Nemška artilerija je stopila v akcijo na 65 milj dolgi fronti. Centralne sile so začele ofenzivo, katera naj bi jim prinesla zmago..."

V resnici pa je bila to ofenziva za mir.

Glavni naval ofenzive sta imeli v rokah 17. in 2. nemška armada in del armad, katerim je poveljeval bavarski kronprinc Ruprecht. Vsebovale so več kakor 35 divizij, oborožene prilično s 1500 topovi in v okrog 2200 poljskimi topovi.

Južno krilo naše gibajoče fronte je sestajalo iz grup armad, katerim je poveljeval nemški prestolonaslednik. To krilo je imelo nalogo čuvati naše prodirajoče sile pred francoskim napadom na naši levi. Kajti to smo pričakovali od francoske strani v pomoč Angelžem, na katere smo pritiskali z vso silo. To krilo je štelo 24 divizij s 1600 lahкими topovi in 1000 težkimi topovi.

Takoj od začetka se je bitka razvijala drugače, kakor smo prvotno pričakovali. 17. nemška armada pod generalom Von Buelowom in desno krilo generala Von Marvitz, poveljnika 2. armade, je bilo v stanu napredovati, a to zelo počasi. Vzrok je bil trdovraten odpor, na katerega so naše čete naletele južnopoljsko od Cambrai.

Na drugi strani je pa levo

krilo 2. armade in vsa 18. armada pod poveljstvom generala Von Hutier napredovala z zavzetjem širokega ozemlja v pokrajini zapadno od St. Quentin. V kratkem so dospeli do reke Somme pri Peronne in so tudi kmalu prekopali Croatški kanal.

(Dalje prih.)

TO IN OTO.

DRUGA SVETOVNA RAZSTAVA V CHICAGO.

Upravitelji druge svetovne razstave v Chicago, ki se bo vršila ob priliki stoletnice mesta, se zahvaljujejo Mr. Insullu za njegovo izjavo naglašajo, da brez dvomno vsakdo želi, da bi se razstava vršila in obletnica obhajala, a nihče pa ni v stanu danes reči natančno, kakšne vrste da bi ta slavnost bila.

Glavna naloga predlagane finančne metode je, da se pridobijo interesi in mnenja javnosti o nameravani slavnosti. Po razpoložljivosti ljudstva se bo potem odločilo karakter, kakor tudi velikost razstave.

Ta del finančnega programa bo v rokah "Enrollment Committee", katerega bo imenoval Mr. Insull. Predsednik istega je Mr. Stuyvesant Peabody. Dolžnost tega komiteja je dati vsakemu prebivalcu v mestu in okolici Chicage priliko, da glasuje, če je za razstavo ali ne. Na podlagi izida glasovanja se bo potem določevalo, ker od izida je vse odvisno.

Pred odhodom iz mesta za par tednov, je Mr. Insull izdal za publikacijo izjavo ob sprejetju predsedništva "Finance Committee of the Chicago Second World's Fair Centennial Celebration, ki se glasi: Predsedništvo zgoraj omenjenega odbora sem sprejel iz sledečih razlogov:

Prvič, ker se mi zdi zelo primerno, da se ob priliki slavljenja obletnice, priredi tudi svetovno razstavo, s katero se bo slavnost povečala.

Drugič, ker se tako skrbno in previdno prireditelji tega podvzeta gibljejo, v polni zavesti, da bo razstava velikega pomena. Sledeči gospodje bodo člani finančnega odbora: Geo. Woodruff, Clement Studebaker Jr., H. L. Stuart, A. A. Sprague, Daniel J. Schuyler Jr., George Pick, Joseph E. Otis.

POZOR ROJAKI V JUGOSLAVIJI IN AMERIKI!

Na prodaj je posestvo vredno \$5000, a se dobi za \$2500, ki je znano pod imenom Miko Galovec, v vasi Krasinec, pošta Gradac blizu Metlike ali Črnomlja. Kdor želi natančna pojasnila, naj piše na: A. Luzarja, fara Podzemelj, pošta Gradac, U. K. Jugoslavija

IŠČEM ŽENSKO

v svrhu ženitve, staro 35 do 40 let. Sem vdovec brez otrok; imam stalno delo in nekaj premoženja. Če katero veseli, naj to sporoči upravnistvu tega lista, kjer bo zvedela naslov.

Vi denar proč mečete

ko kupujete v Down Town obleke po \$40 do \$50, kakršne dobite pri meni po meri dobro narejeno z dvojnimi hlačami samo po:

\$29.50

Pridite k meni, da se prepričate. Dolar prihranjen, je kakor dolar zaslužen. Popravljam, čistim in likam obleke za gospode, gospe in dečke. PRVOVRSTNA POSTREŽBA.

John Picman

1819 West 22nd Street, Chicago, Ill. Phone Roosevelt 2316

JOS. SNIDER

Hartford Undertaking Co.

1455-57 Glenasm St., Denver, Colo.
KeyStone 2779 South 3296

se priporoča rojakom za naklonjenost. Vodi pogrebe po najnižjih cenah in v najlepšem redu.

Charles F. Gore, Abel Davis, Briton I. Budd.

Brezdvomno bo vsakdo potrdil, da se mora v Chicagi slovesno obhajati stoletnica. Razstavo bomo imeli takšno, kakršno bomo sami hoteli. Karakter in velikost razstave bo odvisna od tega, koliko bomo privolji za razstavo izdati. Javnosti v mestu in okolici je na razpolago, da odloči. Pravico do glasovanja imajo prav vsi, trgovci, podjetniki, industrijci, finančniki, društva in posamezniki.

Moda ob časa, ko se je vršila prva razstava, to je bilo l. 1893 — se je spremenila. Spremenilo se je tudi marsikaj drugega, tudi vlade, tako da ni za primerjati med takrat in sedanjim časom.

Različna so mnenja, kakšno razstavo naj bi imeli. Predno se bomo odločili, bomo vzeli v pretres javna mnenja. Da se bo vedelo, v koliko se javnost za to zanima, se bodo izdajali certifikati "Original Signers", kdor bo imel tak certifikat, bo deležen prostih vstupnic. Število se bo še določilo. Ta kampanja je pod predsedstvom Mr. Stuyvesant Peabody. Vršila se bo sistematična kampanja pod vodstvom zgoraj omenjenega komiteja. Poznejši načrti in program za financiranje podvzeta se bo razvijalo istočasno z interesom publike.

PREVEČ ZDRAVNIKOV.

V Nemčiji je bilo pred vojno 34,000 zdravnikov, danes jih je 40,000, pri čemer treba upoštevati, da je današnja Nemčija znatno manjša. Zdravniki so v prvi vrsti odvisni od bolniških blagajn, katerih honorarij tvorijo 80 odstotkov dohodkov vseh zdravnikov. Povprečno zaslužijo nemški zdravniki po 7 do 8 tisoč mark letno. Zaradi prenapolnjenosti vlada na tisoče novih akademikov ne pripušča k blagajniški praksi. — Ženskim zdravnicam se ne godi nič boljše.

ŠIRITE AMER. SLOVENC!

TIGER RAZTRGAL LOVCA.

Moskva, Rusija. — Iz Khabarovska poročajo, da je neki ameriški lovec divjih zveri, katerega so poznali le pod imenom Delews, prišel ob življenje v sibirskih gozdovih. Napadel ga je tiger in raztrgal.

KOBILICE V ANGLIJI.

London, Anglija. — V New South Wells so se pojavile kobilice, katerih je brezštevilna. Več milj na dolgo in široko je vse črno teh škodljivcev, ki uničijo sproti vsako bilko trave. Za uničevanje človeških življenj imajo priprave, za uničevanje teh škodljivcev pa ne.

KAŠELJ POVZROČIL SMRT.

Los Angeles, Cal. — A. M. Chanslor, železniški uslužbenec, je skozi štiri dni skoro neprestano kašljal, kar je povzročilo, da je umrl.

DRAGOCENI TOVOR.

Michigan City, Ind. — Aretiran je bil Max Aldrich, star 29 let, pri katerem so našli v avtomobilu za \$3,500 vrednosti žganja. Aldrich je bil s tovorom namenjen v Chicago.

UDAN PIJAČI IZVRŠIL SAMOUMOR.

Cincinnati, O. — Raymond S. Tish, star 19 let, dijak na Miami univerzi, si je v nekem tujakšnem hotelu končal življenje. Pustil je listek, na katerem je bilo napisano, da gre v smrt, ker je bil uda npijači, kar mu je delalo velike neprilike.

Opozarjajte svoje prijatelje in znance na zanimive povesti v "Amerikanskem Slovencu!"

Vsaki čas in minuto dobite nas na telefon.
FRANK E. PALACZ, pogrebnik.
LOUIS J. ZEFERAN, pomočnik
1916 W. 22nd Street
Phone: Canal 1267, Stanovanjski
Rockwell 4882 in 8740.

NA PRODAJ 100 ak. farma, poslopja, voda, dobre ceste, blizu mesta: 24 ak. rži, 500 čreš, dr., 1200 jabol. \$2000 takoj, ostalo po možnosti. — J. E. Gamble, Hart, Mich. 104-6

Dobili smo

ZALOGO KNJIG

Goriške Mohorjeve Družbe

ZA LETO 1928.

Knjige so sledeče:

KOLEDAR.

ZA DOMAČIM OGNJIŠČEM, družinska vzgojna čitanka, F. Terčelj.

OB SREBRNEM STUDENCU, povest F. Jaklič.

ZGODBE SV. PISMA STARE ZAVEZE.

OČE BUDI VOLJA TVOJA, povest, Dr. Pregelj

(Kdor želi, lahko dobi mesto te zadnje povestne knjige: Dr. A. Ravnik: Kako zdravimo živino.)

Cena peterim knjigam skupaj je

\$1.00

in 10c za poštino.

Te knjige smo naročili od Goriške Mohorjeve Družbe pred vsem zato, da podpiramo to družbo v njenem plemenitem namenu, vzdržavati in gojiti slovenski jezik med Slovenci pod italijanskim jarmom. Zato smo prepričani, da bodo ameriški Slovenci pridno segli po teh knjigah in s tem pokazali svojim zasužnjenim bratom, da sočustvujejo z njimi in so jim pripravljeni po možnosti pomagati. Nas bi jako veselilo, ako bi mogli vse knjige hitro razpečati in družbi poslati znatno pomoč, ter za prihodnje leto naročiti najmanj 5000 izvodov. Od odziva ameriških Slovencev bo to odvisno, zato vsi sežite po teh knjigah, ki so vredne najmanj dvakratno ceno.

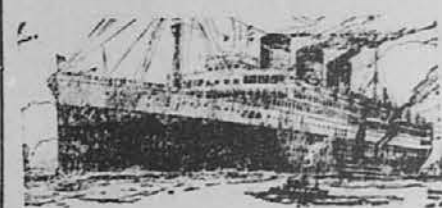
Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

OPREMLJENA SOBA

z vsemi udobnostmi se odda v najem. Za pojasnila vprašajte na upravnistvu tega lista.

'ALL ABOARD'



"Vsi na krov" — "All aboard" velja za vse one rojake, ki so namenjeni v stari kraj v kratkem. Sedaj ni več časa za odlaganje. V celi zgodovini Amerike ni še nobeno leto potovalo toliko ameriških turistov v Evropo kakor jih bo letos. Za čas od 15. maja do 15. julija je že sedaj razprodanih velikih parnikov in sicer v vseh razredih. Vsakdo si mora zagotoviti prost; čim prej, tem bolje, tem sigurneje.



Za naše majniško skupno potovanje — 26. aprila — najnovejšem in najhitrejšem parniku Francoske linije — ILE DE FRANCE — je pripravljen že veliko rojakov in novi se neprestano prilaščajo. Kdor hoče udobno, hitro in v veseli družbi potovati, naj se takoj priključi za to potovanje. Parnik je poln, a ne se natlačil. Najboljša prilika za to potovanje. Naš zastopnik bo spremljal potnike od New Yorka do Ljubljane. Le malo časa je še. Torej: "All aboard!"



Rojakom, ki so radi dolgo na vodi, in onim z velikimi družinami, nudimo svoje skupno potovanje na novem parniku "Saturnia", 5. maja, na Trst. Ta parnik je za to linijo nekaj izrednega. Vozi do Trsta samo nekoliko 12 dni. Zahteva po prostoru je velika. Tudi za ta parnik že velja povelje: — "All aboard!"

Veliko rojakov bo odpotovalo tudi na 19. maja na najboljšem parniku Francoske linije — Ile de France. Ako vam konviniira, se jim lahko pridružite.



Onim rojakom, ki bodo potovali tik pred glavnim poletnim "rush-em", priporočamo naše glavno poletno potovanje na 9. junija, istotako na neprestoljivem Ile de France. Pripravljenih je že sedaj veliko potnikov. Prostor je omejen. Hitite s prigravitvijo, sicer bo kapitan brez vas na krovu zaklical na 9. junija — "All aboard!"

Lahko potujete tudi ob vsaki drugi priliki, z vsakim drugim parnikom, kajti zastopamo vse linije in vam lahko v vsakem oziru postrežemo.

Naše dolgoletne izkušnje, naše zanesljive zveze, ter naše prizadevanje dati našim rojakom najboljšo postrežbo so za vsakega rojaka-potnika najboljše priporočilo in najboljša garancija.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na

SLOVENSKO BANKO

Zakrajsek & Česark

455 West 42nd Street,

New York, N. Y.

Učitelj na harmoniko.

Prodajamo in izdelujemo nove harmonike ter popravljamo stare. — Naše delo jamčimo. — Cene nizke.

L. BONVICINI IN SIN

3304 Osage St., Denver, Colo.

POZOR!!!

Izdelujem najboljše zdravila na svetu! Alpen tinktura, ki učinkuje takoj, da prenehajo izpadati lasje in v kratkem času zrastejo lepi gosti in krasni. Brusin tinktura proti sivim lasem od katere vam v par dneh postanejo popolnoma naradni, take barve, kakršne ste imeli v mladosti. Wahčić Filid proti revmatizmu, trganju po kosteh in proti oteklini, je uspešno zdravilo, ki vas v kratkem času popolnoma ozdravi. Izdelujem še mnogo drugih zdravil, katerih bi ne smelo manjkati v nobeni domači lekarni, katero držite pri hiši. Pišite takoj po brezplačni cenik, katerega bi morala imeti vsaka družina. \$5.00 vsakemu, ki bi rabil moja zdravila brez uspeha.

JAKOB WAHCIC

1436 E. 95th St., Cleveland, Ohio

POTOP

HENRIK SIENKIEWICZ

Iz poljščine prevel Dr. Rudolf Mole.

"Ljubi oče," je rekel gospod Andrej. "Od onega časa, ko nam razbijač ruši obzidje, vedno mislim nanj in mi vedno nekaj prihaja v glavo. . . Z izpadom ni nič. . . Toda stopimo kam v izbo, da vam izluščim svoje name-re."

"Dobro," je odgovoril prior, "pojdi v mojo celico."

Kmalu potem so sedeli vsi trije pri smrekovi mizi v ubožni priorjevi celici. O. Kordecki in gospod Čarnecki sa pazljivo motrila Babinčev obraz; on pa je rekel:

"Izpad ne pomaga nič. Opazijo in ga odbijejo. Tu lahko edino en človek kaj pomore!"

"Kako to?" je vprašal gospod Čarnecki.

"Oditi mora en sam človek in ta top razstreliti s smodnikom. To pa lahko stori, dokler traja ta megla. Najbolje, če gre preoblečen. Tu se dobe ovratniki, ki so podobni švedskim. Če ne bo mogoče drugače, se mora zmuzniti skozi švedske vrste; če pa ni ljudi na oni strani okopa, s katere gleda semkaj žrelo onega razbijača, je še boljše."

"Za Boga! Kaj naj naredi en sam človek?"

"Treba je samo črevo s smodnikom potisniti topu v žrelo ter nitko, visečo na črevu, razgati. Ko se smodnik vname, je top pri vrhu. . . Hotel sem reči: top poči!"

"Ej, dečko? Kaj vendar pripoveduješ? Ali mar ne bašejo vsak dan vanj dovolj smodnika, a ne poči?"

Kmitic se je nasmejale ter poljubil rokav priorjevega habita.

"Ljubi oče, veliko je vaše srce, junaško in sveto. . ."

"Ej, daj mi vendar mir!" ga je prekinil prior.

"In sveto," je ponovil Kmitic, "toda topov ne poznate. Druga stvar je, če se vname smodnik na dnu topa, zakaj tedaj meče krogle in sila spredaj izletava; ako pa zamašiš žrelo s smodnikom in ga zažgeš, ga ni topa, ki bi mogel prenesti tak poizkus. Vprašajte gospoda Čarnekega! Saj če se še pošukina cev zamaši s snegom, jo sila pri strelu raznese. Taka je ta vražja sila! Kaj šele, če se vname celo črevo pri koncu cevi? . . Vprašajte gospoda Čarnekega."

"Tako je. To ni za vojaka nobena tajnost," je rekel Čarnecki.

"Torej, če se razpoči ta top," je nadaljeval Kmitic, "so vsi ostali za nič."

"Ta stvar se mi zdi nemogoča," je rekel na to o. Kordecki, "zakaj prvič, kdo se upa to storiti?"

"Samo en lopov," je rekel gospod Andrej, "a odločen vitez, zove se Babinč."

"Ti?" sta vzkliknila hkratu duhovnik in gospod Peter Čarnecki.

"Ej! oče, dobrotnik moj! Saj sem bil pri vas pri izpovedi in sem odkritosrčno priznal vsa svoja dejanja. Bila so med njimi še pomembnejša od tega, kar nameravam; kako morete dvomiti, če se upam ali ne? Ali me ne poznate?"

"To je junak, vitez nad vitezi, kakor mi je Bog mil!" je zakričal Čarnecki.

In objel je Kmitica okoli vratu in nadaljeval:

"Daj, da te poljubim že za samo dobro voljo, daj, da te poljubim!"

"Če mi pokažete kako drugo sredstvo, pa ne pojdem," je odgovoril Kmitic, "toda zdi se mi, da si bom že znal kako pomagati. Pomnita tudi to, da govorim po nemško, kakor bi trgoval v Gdansk, z dogami in sodarskim lesom. To mnogo pomeni, zakaj če bi le imel obleko, me težko spoznajo, da nisem iz njihovega tabora. Toda jaz si mislim, da ne stoji tam pred žrelom topov nihče, ker ni varno, in da izvršim svoje delo, preden me zapazijo."

"Gospod Čarnecki, kaj sodiš ti o tem? je vprašal naenkrat prior.

"Izmed sto se kvečjemu eden vrne s takega podjetja," je odgovoril gospod Peter, "toda audaces fortuna juvat!"

"Bil sem že v hujših škripih," je odgovoril Kmitic, "nič se mi ne bo zgodilo, zakaj taka je pač moja sreča! Ej, ljubi oče, in kakšna razlika! Nekdaj sem šel v razne nevarnosti, da se izkažem, da se proslavam, a zdaj vse v čast najsvetejše Device. Če mi bo treba tudi položiti glavo, kar se mi pa ne zdi, povejta sama: ali si je mogoče želeli slavnejše smrti, kakor je ona za tako stvar? . ."

Duhovnik je dolgo molčal, naposled pa je rekel:

"S pregovarjanjem, s prošnjami, z rotenjem bi te zadrževal, če bi se hotel podvzeti tega dela samo, da si pridobiš slavo, toda prav imaš, ker tu gre za čast najsvetejše Device, za to svetišče, za vso deželo! Ti pa, moj sin, če se srečno vrneš, ali si pa pridobiš mučeniško palmo, si pridobiš največjo slavo,

največjo srečo, odrešenje. Proti svojem srču ti rečem torej: pojdi, jaz te ne zadržujem! . . Naše molitve, božje varstvo pojde s teboj. . ."

"V taki družbi pojdem drzno in rad padem!"

"In vrni se, vojaček božji, in vrni se srečno, zakaj mi smo te tu odkritosrčno vzljubili. Vodi te sveti Rafael in pripelji nazaj, moj otrok, moj ljubljeni sin! . ."

"Jaz pričnem takoj s pripravami," je rekel veselo gospod Andrej, objemajoč duhovnika, "preoblečem se po švedsko, denem si okoli vratu ovratnik in na noge škornje z golenicami, nabašem si smodnika, vi pa, oče, medtem ne začenjajte z zagovarjanjem, ker megla je sicer potrebna Švedom, a potrebna je tudi zame."

"Ali se nočeš izpovedati pred odhodom?"

"Kako drugače! Brez tega bi ne šel, ker bi imeli vrage dostop do mene."

"Torej s tem prični!"

Gospod Peter je zapustil celico, Kmitic pa je pokleknil pred duhovnikom in se očistil svojih grehov. Potem pa je šel vesel kakor ptič delat priprave za podjetje.

Cez kaki dve uri je že v pozni noči zopet potrkal na celico očeta priorja, kjer je tudi gospod Čarnecki čakal nanj.

Oba sta ga jedva spoznala; tak Šved se je napravil iz njega. Brke si je zavihal pod oči in jih razčesal na koncih, si postavil klobuk po strani in je bil popolnoma podoben kakemu konjenišnemu oficirju iz znamenitega rodu.

"Za Boga, človek bi ob pogledu nanj nehotel zagrabiti za sabljo!" je rekel Peter.

"Sveče stran!" je zaklical, "pokažem vam nekaj. . ."

In ko je o. Kordecki naglo odstranil sveče, je položil gospod Andrej na mizo pol drug čevljev dolgo klobaso, debelo kakor roka krepkega moža, sešito iz smolnatega platna in trdo nabasano s smodnikom. Na enem koncu je visela dolga vrstica, zvita iz prediva, nasičenega z žveplom.

"No!" je rekel, "kakor hitro vložim to klobaso razbijaču v žrelo in prižgem vrstico, se mu razpoči trebuh!"

"Še Lucifer bi se razpočil!" je zakričal gospod Čarnecki.

Toda spomnil se je, da je bolje, da ne ime-nuje nečistega imena, in se je počil po ustih.

"S čim pa boš prižgal vrstico?" je vprašal o. Kordecki.

"V tem obstoja vsa nevarnost podjetja, ker moram ogenj kresati. Imam izbornen kremen, suho gobo in kresivo iz najboljšega jelke, a ker se dela pri kresanju šum, lahko kaj opazijo. Kakor upam, vrvice ne bodo mogli ugasniti, ker bo v topovi bradi in ga bo sploh težko opaziti, zlasti ker bo hlastno tlel, toda za menoj se utegnejo spustiti, jaz pa ne bom mogel bežati naravnost proti samostanu."

"Čemu ne?" je vprašal duhovnik.

"Ker bi me puh ubil. Kakor hitro zapazim iskro na vrstici, moram takoj zbežati na vso silo v stran in se vreči po kakih petdesetih korakih na zemljo pod nasipom. Šele po razpoku bom drvel proti samostanu."

"Bože, Bože, kolika nevarnost!" je rekel prior, dvignivši k nebu oči.

"Ljubi oče, tako sem gotov, da se vrnem k vam, da se me ne loteva niti ganjenost, ki bi se me morala v takih okoliščinah. Toda pustimo to! Ostanita zdrava in molita, da bi mi Bog dal srečo. Sprejmita me le do vrat!"

"Kako to? Mar misliš takoj oditi?" je vprašal gospod Čarnecki.

"Mar naj čakam, da se zdani ali pa da se megla poleže? Mar mi moja glava ni mila?"

Toda v tej noči ni odšel gospod Kmitic, kajti baš takrat, ko so prišli do vrat, se je kakor nalašč začelo jasni. Vrh tega se je slišal tudi nekak hrup pri orjaškem topu.

Zjutraj zgodaj so se obleženci prepričali, da so ga prekotatili na drugo mesto.

Zakaj Švedje so nekako zvedeli o veliki šibkosti zidu nekoliko dalje, na ovinku, okoli severne bastije in so sklenili uravnati strele na novo stran. Morda je bil tudi o. Kordecki v zvezi s tem, zakaj prejšnji dan so videli staro Konstancijo, ko je šla iz samostana; njo so pa uporabljali glavno za to, kadar je šlo za razširjanje krivih vesti med Švedi. Naj je bilo, karkoli si bodi, storili so veliko napako, ker so obleženci medtem lahko popravili na prejšnjem mestu zid, ki je bil že zelo preluknjan, za nov predor pa so morali Švedje potratiti zopet par dni.

Dalje sledi.)

Naročajte najstarejši slovenski list v Ameriki "Amerikanski Slovenec!"

GROB KRALJICE ŠUBAD.

Pennsylvanska univerza je skupno z Britskim muzejem odposlala v Kaldejo ob Perzijskem zalivu ekspedicijo, ki bi podvzela izkopavanje v starem mestu Uru. Po poročilih odprave je bil odkrit grob kraljice Šubad, ki je živela pred 5000 leti, in so bili v njem najdeni neizmerni zakladi. Kraljičin grob je bil nedotaknjen, grob njenega soproga pa je bil že izropan. Pri vstopu v kralji-

čin grob so bili najdeni ostanki šestih vojakov, kojih medeni šlemi so lepo umetniško delo. V grobu samem so bili ostanki 50 kraljičinih služkinj. Ekspedicija je nabrala mnogo dragocenega nakita in posod iz zlata in lazurita, kar predstavlja ogromno arheološko vrednost.

Naročajte najstarejši slovenski list v Ameriki "Amerikanski Slovenec!"



ZOPET NOVE PLOŠČE!

Vsem našim odjemalcem naznanjamo, da smo dobili zopet štiri lepe nove slovenske plošče, katere si bo gotovo hotel naročiti vsak.

80481	Senišica — Dolg fant	75
80482	Nocoj je luštna noč — Njega ni	75
80526	Ribniška — Naš maček	75

Te pesmi so zapeli naši popularni pevci "Adrije". Kako lepo ubrano zapojejo te naše krasne narodne pesmi, aranžirane na poseben način, ki je fin in umeten, obenem pa preprosti in domači, kakor pesmi same. Pa kaj bomo govorili, kdor je čul pevce "Adrije" na "Ženitovanju", "V krčmi", "Romanju", "Amerikanec v starem kraju", bo kar hitro naročil še te dve plošči.

80527	Na Dolenjskem, valček.	75
	Kadar so godci veselji, valček	75

Tu je pa zopet naša Račič-Fojsova godba. Pa to nista navadna plesna valčka, katere so to pot zaigrali. Plesna valčka sta seveda, toda, da jih čujete! Same pristne narodne pesmi, katere ljubi in žvižga vsakdo rad. Človeka kar vzdigne, da bi plesal in pel, ko posluša te krasne melodije, melodije našega slovenskega srca. Brez te plošče pač ne sme biti nobena slovenska hiša. Račič-Fojsova godba igra spremljavo tudi na ploščah pevcev Adrije. Izdelali so tudi:

79433	Nagajivka Mazurka — Coldjarji — Šmarjanka	75
79484	Vesela Gorenjka — Korajža velja, polka	75

katere posebno priporočamo.

Druge novejšje slovenske plošče:

58923	Ženitovanje, 1. del. — 2. del, 12 inčev	\$1.25
58924	Romanje k Materi Božji, 1. del. — 2. del, 12 inčev	\$1.25
80331	Izgubljena pesem — Jolietška Slovenka	75
80332	Amerikanec na obisku v stari domovini	75
	Amerikanec se poslavlja od rojstnega kraja	75
30333	V krčmi, 1. del. — 2. del	75
30334	Godni zvok — France polka	75

Velikonočne in nabožne plošče:

971	Christ Lord is Risen — Ring out, Homer	\$1.50
19967	The Palms — Stabat Mater, orglje	75
19981	Mother Dear — Hail, Queen of Heaven, bariton	75
20129	Nearer my God — Abide with me, orglje	75
21254	Hosanna — God so loved the world, mešani zbor	75
21255	Jesus is Risen — All Hail, mešani zbor in orglje	75
35768	Messiah Hallelujah — Gloria, mešani zbor	\$1.25
78533	Hallelujah, Jesus lebt — Oster-Glocken, moški kvartet	75
78913	Ave Maria — O Salutaris, latinsko, bariton	75
90160	Kyrie. — Sanctus — Benedictus Agnus Dei, latinsko petje	75

Vse nove plošče so izdelane po novem ortofoničnem procesu in igrajo najboljšje na ortofoničnih Viktorlah. Vsi, kateri imate ortofonične Viktorle, pojdite h kakemu prijatelju, ki jo ima in slišite razliko. Prostori "Amer. Slovenca" so odprti vsak dan, in vsak torek in soboto zvečer do 9. ure. Kateri imate priliko, pridite in slišite nove slovenske plošče in ortofonične Viktorle. Ako mislite stare gramofone zamenjati za nove, vprašajte nas za pogoje.

V zalogi imamo tudi gramofonske iglice, in sicer: Zavojček jeklenih iglic (100 komadov) 10c Škatljica "tungs-tone" iglic (8 komadov, vsaka iglica igra 100—300 plošč) 25c

Važno! - Z vsakim naročilom pošljite potrebno svoto. Pri naročilu od 5 plošč ali več, plačamo pošt-nino mi. Ako je pa naročilo manj, kakor 5 plošč, potem pošljite za vsako ploščo 5c. več za poštino.

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd STREET CHICAGO, ILL.

The New
• Oribophonics
Victrola

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Miza se pogrne, pa jej . . .

Tako bi se lahko reklo o vseh poročilih, ki jih objavljajo razni obiskovalci Rusije, če so šli tja, da se prepričajo o gospodarskih, političnih in družabnih razmerah. Kdor nima priporočila na vlado, bo sploh težko videl Rusijo. Ako ga ima, bo morda zopet le videl, kar mu vlada hoče pokazati.

Theodore Dreiser je bil tam nekaj mesecev. Objavil je vti-se v posebni knjigi. Razmere primerja z ameriškimi in ima pikro kritiko za ameriškanske razmere pri rokah. Ni dvoma, da ima v marsičem prav, ker razmere ob raznih ameriškanskih štrajkih so pod vsako kritiko, prav divjaške. Prav je, ako svari ameriškanske mogoč-neže, da naj ne teptajo delavstva z nogami.

Drugo pa je zopet, če je pisatelj res vse videl v pravi luči, če so razmere v Rusiji istinito take, kakršne je videl, saj sam omenja, da sta ga povsod spremljala dva Stalinova tajnika. Videl je, da so Trockija obmetavali s paradižniki, kakih težkoč v prehrani, o kakršni se piše že od novembra lanskega leta, pa ni videl.

Neki O'Brien mu odgovarja in opozarja, da je težko videti ruske razmere, kakršne so, ker miza se pogrne, pa jej . . . To vidiš, pa zijaj, drugega ne moreš ali ne smeš videti. Kjer ni popolne svobode in ni torišča, kjer bi se o razmerah lahko prostodušno razpravljalo, ni javnih neodvisnih časnikov, se razmer ne more pravično presoditi.

Višje plače, manj dela.

Mnogi so naziranjja, da te dvoje ne gre skupaj. Kako bi se moglo več plačati, ako se manj dela? Nasprotje je le navidezno. Statistika je pokazala, da se več naredi, ako je delovni čas omejen, ker je delavec pri boljših močeh. Stvar ima pa še drugo stran.

Razni stroji in druge naprave za prihranek dela so zmanjšale človeško delo. Pred leti je v gotovih strokah bilo treba sto delavcev, danes opravlja prav enako delo le 30 delavcev. Ostalo je pa število delavcev enako. Naravno je, da se mora delovni čas skrajšati, ako se hoče vse delavce zaposliti, in se morajo povišati tudi mezde. Izguba pri tem je le navidezna. Prvič so vsi delavci zaposleni, izguba radi brezdelnosti se izključuje, in ta izguba se najbolj

čuti v vseh slojih družbe. Drugi dajo boljše plače delavstvu v roke sredstva, da si marsikaj nabavi, česar jim pri nizkih plačah ni mogoče. Industrija, obrt, kupčija dobi na ta način veliko število odjemalcev, kar se producira se tudi konsumira. Ako so gotovi industrijski izdelki omejeni le na ozko skupino bolj premožnih ljudi, odjemalcev kmalu zmanjka, vse zastane. Če pa imajo širši krogi sredstva, da bolje živijo, imajo boljše stanovanja, večjo komoditeto, imajo časa in sredstev za potrebno razvedrilo, se bodo izdelki prav lepo pokupili, nad-produkcija bo izginila, delalo se bo naprej, vse bo zaposleno, vse se vrtilo in obratovalo. To se vidi najboljše pri avtomobilih, katerih bi bilo lahko še več, ako bi se mezde povišale in skrčil delovni čas. Mnogi vidijo strah, kjer ga prav nič ni, a strah delajo, kjer bi ga ne bilo treba.

Le taki izdatki se morejo omejit in najboljše popolnoma izločiti, ki so nepotrebni, kvarljivji, ne pomagajo nikomur, kakor le javnim kvarljivcem, in ti izdatki so za novodobni—booze.

— Decatur, Ill. — V tukajšnjem mestu razsaja inflanca. Med bolniki je 16 učiteljskih moči in nad tisoč učen-
ceev.

Iz urada okrajnega klerka
Cook County, Illinois.
Država Illinois) ss.
Cook okraj)

Ozira se na točko 34 zakona za primarne volitve v državi Illinois, tem potom potrjujem, da bodo barve papirja, ki se bo rabil za primarne glasovnice raznih strank pri primarnih volitvah v Cook okraju, izven Chicago, v mestu Cicero in v vasi Summit, ki se bodo vršile v torek, 10. aprila A. D. 1928, sledeče:

Demokratska stranka.....
.....rožnasta
Republikanska stranka.....
.....bela
Neodvisna republikanska stranka.....modra
V potrdilo tega, sem lastno ročno pritrdil pečat Cook okraja, dne 22. marca A. D. 1928.

ROBERT M. SWEETZER

County Clerk of Cook County, Illinois.

LEPA PRILIKA! ! !

Radi boleznj se proda takoj 50 sob (Roominghouse) v sredini mesta, vedno polno, snažni prostori, novo decembra. Rent samo \$212 mesečno, čistega dobička je \$200, tudi prosto stanovanje. Cena \$2,000. Vprašajte: 20 N. Ann Str., Chicago, Ill.

Obiskujte svoje domače gledališče

"THE REX",
kamor zahajajo vsi prebivalci mesta Sheboygan, Wis., da vidijo najlepše predstave.

PREVOZ - DRVA - KOLN



Rojakom se priporočamo za naročila za prevoz — drva in prevajanje pohištva ob času selitve.

Pokličite
Telefon: Roosevelt 8221.
LOUIS STRITAR

2018 W. 21st Place, Chicago, Ill.

VSEM DEKLETOM
MORA BITI ZNANO TO.



"NAJVAŽNEJŠE za zdravje je, da se varuje mo zaprtja. — Primerne vaje in navadna hrana je proti zaprtju. Če pa je potreba poslužiti se odvajalnega sredstva, je najbolje, da rabite nujol, ker popolnoma nič ne škoduje. Zlasti dekletom se nujol priporoča. Vzemite eno žličko nujola vsaki večer, predno ležete k počitku." Nujol lahko jemljete vedno, neglede na to, kako se počutite. Vsaka žena ga mora imeti doma eno steklenico.